

KOMMUNIKÁCIÓ

a demens személlyel

Az emberi gondolatok kifejezésének egyik legfontosabb eszköze a beszéd és a testbeszéd. A demenciában szenvedő emberek a betegség előrehaladásával ezt a képességüket is veszítik, így egyre nehezebben tudják gondolataikat, érzéseiket, véleményüket megosztani másokkal. A beszéd és a gondolatok megfogalmazásának képessége a betegség egyes stádiumainak megfelelően fokozatosan vész el.

A korai szakaszban jelentkező változások: a beszélgetések követése erős koncentrációt igényel, gondolatuk elkalandozik, illetve azok megfogalmazása több időt vesz igénybe. A középső szakaszban az olvasott szöveg megértése nehezítetté válik. A hosszabb beszélgetés követésére nem képesek, az elkezdett mondatot nem fejezik be, gondolatuk másfelé irányul. Az utolsó szakaszban már nem tudják megérteni a szavak jelentését, nem tudnak szavakkal kommunikálni, ebben a szakaszban már a gesztusok, a testbeszéd válik hangsúlyossá.

A személyközpontú gondozás célja a demens személy jól-létének megtartása, emberi méltóságának megőrzése.

Hogyan kommunikáljunk, beszéljünk?

- kerüljük a konfrontációt
- legyünk praktikusak
- igyekezzünk tisztázni az érzéseket
- legyünk ítéletmentesek
- a demens személy szempontját nézzük
- legyünk következetesek
- sokat dicsérjünk
- információkat kis adagokban adjuk
- ne adjunk utasításokat
- beszédünk legyen egyértelmű, lassan és finoman beszéljünk, legyünk türelmesek
- akkor is beszéljünk hozzá, ha ő nem tud válaszolni

Első és legfontosabb a szeretetteljes légkör, mindig kell időt hagyni a beszélgetésre.

Szólítsuk a megszokottak szerint vagy a nevéen. A halk, csendes hangnem, a feladatokra, tevékenységre vonatkozó türelmes ismétlések segítik a kétoldalú kommunikációt. Az ún. nonverbális (nem szóbeli- pl. testtartás, tekintet, gesztusok...) üzenetek erősebbek a szavaknál!

Az érintésnek gyógyító hatása van: a fizikai érintéssel, a néven szólítással, a szemkontaktussal megnyugtató hatást érhetünk el. Ez a fajta kommunikáció lehet a leghatásosabb a megromlott kognitív képességű (az értelmi működést lehetővé tevő funkciók) betegek körében. A demens személy számára biztosítani kell a lelki támogatást.

Radányi Lászlóné

szociális munkás, szakoktató, memóriakövet